

Nr 191.

Av herr **Andersson, Nils**, om *ändrade bestämmelser rörande älgskadefonden m. m.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 214 år 1931 hemställdes, att riksdagen måtte godkänna vissa i propositionen föreslagna åtgärder för älgjaktens ordnande inom landet. Dessa åtgärder bestodo bland annat uti, att för älgar, som blivit fällda under förlängd jakttid, för vilken särskilt tillstånd erfordrades, skulle erläggas viss avgift per älg, och skulle dessa avgifter sammanföras till en för hela riket gemensam fond (älgskadefonden), vilken skulle stå under statskontorets förvaltning. De till älgskadefonden influtna medlen avsågs komma till användning genom utbetalande av ersättning för av älg förorsakad skada.

Emellertid nöjde sig icke riksdagen med att enbart godkänna de av Kungl. Maj:t föreslagna åtgärderna till älgjaktens ordnande, bland annat evad det gällde uttagande av viss avgift för älg som blivit fälld under tid, då särskilt tillstånd om förlängd jakttid meddelats, utan beslöt därjämte införa den bestämmelsen, att även för älg, vilken fällts under den allmänna jakttiden, avgift skulle erläggas. De sålunda i fråga om avgifter antagna bestämmelserna innebära, att för varje älg, som är fälld under den allmänna jakttiden, skall erläggas 15 kronor samt för älg, vilken fällts under förlängd jakttid, 25 kronor.

Delade uppfattningar gjorde sig dock gällande vid behandlingen av frågan år 1931, och en ganska avsevärd minoritet ifrågasatte starkt lämpligheten av att genomföra de åtgärder till älgjaktens ordnande, som utskottet föreslagit. Inte minst hyste represententerna för de mer i norr belägna delarna av landet betänkligheter i fråga om inrättandet av en för hela landet gemensam älgskadefond, till vilken skulle inbetalas inte blott avgifter för älgar, fällda under tid, för vilken särskilt tillstånd meddelats, utan jämväl för sådana älgar, fällda under den allmänna jakttiden.

Man befarade att vissa delar av landet, och därvid alldeles särskilt den norra delen, skulle komma att bli missgynnade genom en sådan anordning, enär det kunde förutskickas, att älgskadefonden skulle komma att jäna det angivna ändamålet huvudsakligen inom de södra och delvis även inom de mellersta delarna.

Redan vid fjolårets riksdag frambars en motion i andra kammaren, vari påyrkades ändring av bestämmelserna rörande älgskadefonden, men denna motion vann icke riksdagens bifall, enär man tydligen ansåg, att tiden, under vilken förordningen varit gällande, var alltför kort för att man skulle kunna draga några bestämda slutsatser angående verkningarna av densamma.

Emellertid synes det nu vara ganska uppenbart, att den åsikt, som man på angivet håll från första början hyste och vilken alltjämt förefinnes i lika hög grad angående det lämpliga och rättvisa uti, att sammanföra avgifterna för

tällda älgar till en för hela landet gemensam fond, var väl grundad. Tillförlitliga uppgifter föreligga nu för år 1931 om de medel, som inlevererats till älgskadefonden från de olika länen, ävensom utvisande de utbetalningar, som skett till de olika länen för av älg förorsakad skada. För att belysa ojämnheten mellan olika län med avseende å inbetalning till älgskadefonden och erhållen ersättning för älgskada, lämnas följande sifferuppgifter, som avse år 1931:

	Inbetalt till älgskadefonden	Ersättning för skada
Norrbottens län	1,980: —	—
Västerbottens län	1,145: —	—
Jämtlands län	5,355: —	—
Västernorrlands län	1,230: —	—
Gävleborgs län	2,990: —	—
Kopparbergs län	8,790: —	481: 72
Västmanlands län	8,605: —	267: 60
Södermanlands län	9,515: —	725: —
Värmlands län	12,405: —	2,194: 52
Göteborgs och Bohus län	585: —	—
Örebro län	12,045: —	7,847: 32
Östergötlands län	9,830: —	8,180: 95
Kronobergs län	3,530: —	3,925: 90
Hallands län	1,760: —	1,180: 60
Jönköpings län	3,950: —	1,704: 50
Kalmar län	4,120: —	1,865: 70
Älvsborgs län	3,475: —	1,420: —

För år 1932 föreligga icke ännu fullständiga uppgifter angående de medel, som från de olika länen inlevererats till älgskadefonden eller ersättningar för av älg förorsakad skada, men, enligt vad som upplysningsvis inhämtats, torde ojämnheten mellan olika län komma att bli lika markerad även för sistnämnda år.

Anledningen till att ersättning för älgskada icke utgått till något av de norrländska länen och i mycket liten utsträckning till vissa län i mellansverige, har säkerligen sin grund däri, att mera sällan någon skada uppkommer genom älgs förvällande å växande gröda i dessa län. Visserligen förorsakas väl någon skada genom älgs förvällande å ungskog, men denna skadegörelse är ju av sådan art att den icke kan uppmärksammas på samma sätt som fallet är beträffande skada å gröda.

Om man sålunda kan säga att behov av ersättning för älgskada i någon vidare omfattning icke föreligger inom de mera norrut belägna länen, så föreligger å andra sidan ett mycket stort behov av medel till jaktvårdande åtgärder. De vidsträckta fjäll-, myr- och skogsmarker, som äro tillfinnandes inom dessa delar av landet, utgöra visserligen ett mycket kärt och uppskattat tillhåll för älgar, men tyvärr kunna de icke inom sådana annars för älgar lämpliga områden finna den för älgstammens utveckling nödvändiga ro och trivsel, som är

önskvärd, på grund av de faror, som lura på älgarna överallt. Inom somliga områden hotas älgstammen formligen av förintning genom det utrotningskrig, den vid olika tider under året är utsatt för.

Till förhindrande av älgstammens decimering i allt för hög grad inom de delar av landet, varom nu särskilt är fråga, erfordras vidtagandet av kraftigare åtgärder i jaktvårdande syfte, främst kanske genom en effektivare bevakning, men kanske även i viss mån genom upplysningspropaganda. Därtill erfordras dock medel, och det är med tanke härpå som vi anse, att den år 1931 antagna förordningen om uttagande av särskild avgift för fällda älgar bör ändras därhän, att avgifterna icke sammanföras till en för hela landet gemensam älgskadefond, utan i stället av de uttagna avgifterna bildas länsfonder, grundade på de avgifter som inom varje län var för sig inflyta. Denna omläggning synes vara i mycket hög grad önskvärd, med hänsyn till de olikartade behov, som föreligga inom skilda delar av landet. Inom de län, där behovet av ersättning för av älg vållad skada är mera trängande, böra de inom ett sådant län uttagna avgifterna för fällda älgar i största utsträckning användas för sådant ändamål, medan däremot i län, där förhållandena äro sådana, att de uttagna avgifterna endast i mycket ringa omfattning kunna komma till användning för likviderande av älgskada, men å andra sidan ett stort behov av medel till jaktvårdande åtgärder föreligger, dessa böra kunna disponeras i sådant syfte.

Man kan möjligen även tänka sig, att en sådan ändring kunde vidtagas, att de uttagna avgifterna sammanföras till fonder för olika landsdelar, exempelvis Svealand, Götaland och Norrland. Jag vill dock i första hand stanna vid det förstnämnda alternativet d. v. s. länsfondssystemet, enär detta måhända ger det rättvisaste utslaget. I alla händelser bör dock den ändringen vidtagas, att uttagna avgifter för fällda älgar må kunna användas för bestridande av jaktvårdande åtgärder. På grund av vad ovan anförts, tillåter jag mig vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om sådan ändring i kungl. förordningarna av den 18 juli 1931 med vissa bestämmelser angående jakt efter älg, samt allmänna villkor och bestämmelser för bidrag ur älgskadefonden, att uttagna avgifter för fällda älgar sammanföras till fonder för varje län, varvid iakttages att de inom särskilt län influtna avgifterna helt disponeras av sådant län eller, om sådan ändring icke anses lämplig genomföra, att uttagna avgifter sammanföras till fonder för olika landsdelar, exempelvis Svealand, Götaland och Norrland, samt att bidrag ur dessa fonder även må kunna utgå till jaktvårdande åtgärder.

Stockholm den 21 januari 1933.

Nils Andersson.